

Тази пиеса можеше да е съвсем различна, ако не бе извънредната ситуация от некритичен тип разиграла се неотдавна. Един стар сървър забравен в шкафа си се бе заразил от руткит и направеното разследване разкри че към кернела му е било добавено странно и замаскирано устройство наречено /dev/jam, използвано от незнайния хакер за шифрована комуникация с далечен сървър. След усилен масаж на запазените данни чрез интерполация и апроксимация с груба сила ми се удаде да възстановя значителна част от комуникационните дневници. Кодът бе написан на някакъв малко известен диалект — мелез между лисп и асемблер, но след разгадаването му пред очите ми се появиха многобройни сегменти на нещо което се оказва тюрлю гювеч от диастематични невми и таблатури за гемсхорн от 19 век стабилно гарнирани с текстови откъси на съвременен английски. Оказа се и, че участниците в нелегалния /dev/jam сешън са разменяли музикални идеи, импровизирали са върху тях и даже са добавяли своите коментари и мнения — каква самосбъдваща се и самозахранваща се парадигма, какво приятно и здравословно забавление ех machina, просто да не го очакваш от замаскирания нашественик. Този произведен, присаден артефакт, истинска вещ в себе си както би казал Кант, бе тъй трогателен с домораслата си естетика, че естествената ми реакция бе да се опитам да възкреся някои от музикалните деликатеси, замразени в дневника на сървъра и да ги представя на слушателите в малко по-достъпна форма, пестеливо аранжирани колкото да паснат по-добре на звуковия обхват на човешкото ухо — и така се роди /dev/jam. Текстовите откъси бяха особено вдъхновяващи — обилни указания, които навярно са служили и като коментари върху значението и интерпретацията на импровизационния процес, някои що годе свързани с музиката — например *нелинеарен перфекционизъм ... каденцирай скептично ... аранжирайки със свършенство ... заразителен плам ... надраствай силата на репетитивното ... Манделбровтова рефракция ... предопределена живост ... неконтролируеми перкусионисти ... вакантни парафрази ... следи непрозрачните инстинкти ... не прекъсвай интерпретацията ... смела тишина ... с обезпокоителна прямота ... яростно закриляйки статистическите явления ... колебливо на моменти* и тям подобни, ако и да нямаха непременно много общо с прилежащия им музикален quodlibet.

А подир тях се появиха и странните малки бисери, за които да кажем че са на границата на абсурда би било твърде меко. И наистина, как да тълкуваме фрази като *подслушвайки неженени локомотиви* или *мачтите регенерират ужасно?* Или пък ... *възпитавай традиционно, наемай евристично* (може би някакъв мъртвороден слоган за рекламна кампания?) или *гледай към Бернцайн, издухвай праха от Тойнби, отстъпвай пред Хайнлайн?* Бяха ли това задявки, целящи да възбудят импровизационна схватка или просто странични продукти от полууспешното ми дешифриране? Заслужава да се отбележи, че между съдебномедицинските свидетелства се мъдреше и една мъничка поема, едно почти тръпчиво двойно хайку, което си позволявам да цитирам изцяло:

*изваждане на черната овца
Чейни безутешен пренасочва ценните книжа
тревожни майори в съдебните зали
на неизползвани команди сладостта*

*и ето плагиатора коварен
измамен християнски феминист
помежду кипъреца и болшевик троцкист*

Хм, определено прилича на леко страшноват политически хумор, но дали пък не е професионален шифър за нелегални операции (съвсем друга опера, както казваме на български, или, ако си послужим със студентата словесност на съвремието — предаване, което не бях упълномощен да приема?). Като се позамисли човек, присъствието на Чейни в близост до подслушване и съдебни зали намеква за някои доста мрачни идеи, свързани с безопасността на отечеството ... тъй че в наши дни животът на неженените локомотиви ще да е наистина тежък. И все пак, в случай че някой не е забелязал, ключовата дума тук е *плагиатор* — и тя ни води до най-обезпокоителната част на нашето съдебномедицинско текстуално разследване. Да, признавам че някои от фразите съдържат зле прикрита критика — или може би самокритика, само дето може да се спори кой е обектът и, тъй като тези фрази могат да се тълкуват като умело поставена примамка към горкия автор. От безобидните и равнодушни “обективни” забележки, като *изолирана реабилитация ... абсурдно третиране на чужд гръб ... безконечно вяло взаимодействие ... уродливи диалози ...* и т. н. и т. н., които могат да се срещнат в речника на доста от днешните учени музиканти, те ескалират с лекота до хапливи подигравки и направо язвителни инсинуации — *псевдоинструкции, предизвикващи свади ... заслужено раздражение ... шегаджия с ампутирано въображение ...* (сега пък кой е това — програмистът, местният dev/jam, далечният /dev/jam или доверчивият композитор?) ... *технологичен перверзник експлоатиран до крайна степен ... самонастанил се ограничен плагиатор ... заговор изплетен от болен програмист ...* и още неща, които на моменти не се поддават на произнасяне или печатане, които нарушават всички стандарти на нормално общуване и ме поставят в изключително неудобно положение (дали пък точно това не е била и целта на злостния хакер) ... даже и номера на Марк Твен с анонимното писмо с подпис “свиня” едва ли може да мине тук, о, Господи! Но нека прекратим тази лудост, тъй като изчитането на обсеивно-компулсивните хули би траело по-дълго от изслушването на самата пиеса, би снизило музиката до безвкусно допълнително блюдо, странична жертва на несвързания текстови анализ (не че това не се случва и в новата музика). Нека по-добре да послушаме джема, нека все пак се опитаме да намерим някакво удоволствие в него, доколкото въобще това е възможно. И ако някой ден на пътя ни се изпречи неженен локомотив, нека бъдем много, много внимателни!

Анриан Первазов